

Registerblad

Datum: Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Område av riksintresse för naturvård i Skåne län

Områdesnummer: N 65

Områdesnamn: Kusten Åhus - Juleboda

Kommun: Kristianstads kommun

Kartblad:

Topografisk karta: 034; 3 E Karlshamn SV
024; 2 E Simrishamn N
023: 2 D Tomelilla NO

Ekonomisk karta: 03401; 3E0b Åhus
02491; 2E9b Äspet
02379; 2D7j Olseröd
02490; 2E9a Ripa
02480; 2E8a Gropahålet
02369; 2D6j Maglehem

Area: 3 039 ha

Naturgeografisk region: 7 Skånes sediment- och horstområden

Kust- och havsregion: 4 Egentliga Östersjön

**Regionindelning för sjöar
och vattendrag:** Avrinningsområde nr 88, Helge å, 88/89 Julebodaån

**Agrara kulturlandskaps-
regioner:** 2 Sydsvenska odlingsbygderna

**Landskapsformer,
terrängformer/
områdestyper i kust-
och havsområden:**

Slätt med lägre relativ höjd än 20 m. Flack kust, sanddyner, flygsandfält
Sanddynstrand

Riksvärde

Geovetenskap	Dyner, Sandkust	
Barrskog	Flora, Fauna	

Värdeomdöme

Flack sandkust med sanddyner och innanförliggande flygsandfält.
Lavtallskog nära havet och tallskog av lingonristyp in mot land.

Huvudkriterier

A

Förutsättningar för bevarande

Naturliga strandprocesserna skall få verka utan störning genom ingrepp på stranden eller i vattnet. Inom dynområdena vid Äspet, Gropahålet och Friseboda- Furuboda skall ingrepp i terrängformerna undvikas. Vegetationen innefattande skogen skall få utvecklas så fritt som möjligt. Tallhedskog, löv-barr-blandskog, sumpkärrvegetation, sandstränder, vass-sävvegetation. Området påverkas negativt av schaktning, täkt, exploatering m m.

Säkerställande

- Äspets naturreservat (inklusive visst vattenområde), Gropahålets naturreservat och Friseboda naturreservat.
- Landskapsbildsskydd enligt 19 § NVL i dess lydelse före 1975.
- Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr FL 4 och område av riksintresse för kulturminnesvård nr KL 14 och KL 8 samt riksintresse enligt 3 kap 1 § 2 § och 4 § MB.
- Natura 2000-område: Gropahålet, Södra Äspet, Friseboda och Äspet (SCI).

Områdets huvuddrag

Kuststräckan Åhus-Juleboda är en ca två mil lång sandstrand. Praktiskt taget hela kuststräckan hyser en omfattande fritidsbebyggelse förutom de tre naturreservaten Äspet, Gropahålet och Friseboda.

Äspet är beläget omedelbart söder Åhus hamn. Den skogbevuxna delen av Äspet är ett heterogent område, sammansatt av flera olika skogstyper. Tall är den dominerande arten, men även gran, bok och ek upptar betydande ytor. I de centrala delarna är bestånden små och ger i fågelperspektiv ett mosaikartat intryck. Övervägande delen av vegetationen tillhör hedserien och floran är relativt artfattig.

Öster om skogsområdet vidtar ett strand- och lagunområde, som får betraktas som unikt för den skånska östkusten. I den norra delen, har den grunda kusten utvecklats till ett vidsträckt vassbevuxet lagunområde och söder därom finns en öppen sandstrand. Äldre lagunbildningar, som idag är utbildade till sumpkärr, finns i gränsområdet mellan skogen och den öppna kustzonen. Lagunområdet är en viktig rastplats för sträckande fåglar. Främst är det de sydgående sommar- och höststräcken som gjort Äspet välkänt bland fågelskådare. Området ingår i naturreservatet och har beträdnadsförbud under perioden 16/6 -30/9.

Naturreservatet Gropahålet är beläget norr om Helgeåns utlopp i Östersjön. Vegetation och dynmorfologi överensstämmer väl med Frisebodareservatets norra del. Friseboda naturreservat utgör den sydligaste delen av kuststräckan. Inom reservatet finner man de största dynerna i de norra delarna. Dynerna, som här når en höjd av ca 15 meter, är på sjösidan utsatta för vinderosion i och med att vegetationen här inte har lyckats binda sanden. Söder om Segesholmsån är dynerna mindre och helt bundna av vegetationen. Innanför sandstranden dominerar tallhed som för skånska förhållanden hyser en ovanligt rik lavflora. I tallskogen på solbelysta stammar förekommer värdefulla skalbaggar. Väster om tallheden följer en mer högvuxen tallskog med väl utvecklat fåltskikt, med bl a Pyrolaarter, orkidéer och flera strandväxter. Längre västerut ökar näringstillgången med ymnigare buskskikt och med mer varierat trädsikt med stort inslag av lövträd.

Områdets största värde från ornitologisk synpunkt ligger i de öppna sandfälten som ger bra betingelser för fåltpiplärka och trädpiplärka, samt att områden med överårig skog bevarats vilket ger hållbyggande arter lämpliga häckningsmöjligheter.

Anmärkingar

- Havsområdet från Åhus till Kivik har föreslagits som marint reservat i SNV PM 1297. (Utredning om skyddsvärda områden längs Sveriges kuster 1980).
- Kristianstads kommun och Länsstyrelsen i Skåne län har utarbetat ett handlingsprogram för Kristianstads vattenrike 1998-2000 som berör del av området.

Referenser

Äspet, en naturinventering. Författare: Ekologgruppen i Lund 1985 på uppdrag av länsstyrelsen Carlström, A Blad och busklavar inom Friseboda naturreservat Länsstyrelsen i L-län 1985

Norrmann, J O m fl Stranderosion vid Espet i Hanöbukten Naturgeogr. inst. Uppsala Univeristet Länsstyrelsen i L-län 1982

Peterson, T 1985 Dynmorfologi längs Hanöbukten särskilt naturreservaten Espet och Friseboda Länsstyrelsen 1985

Ekologgruppen 1985 Friseboda en naturinventering Länsstyrelsen i L-län

SNV PM 1297 Utredning om skyddsvärda områden längs Sveriges kust, marina reservat, 1980